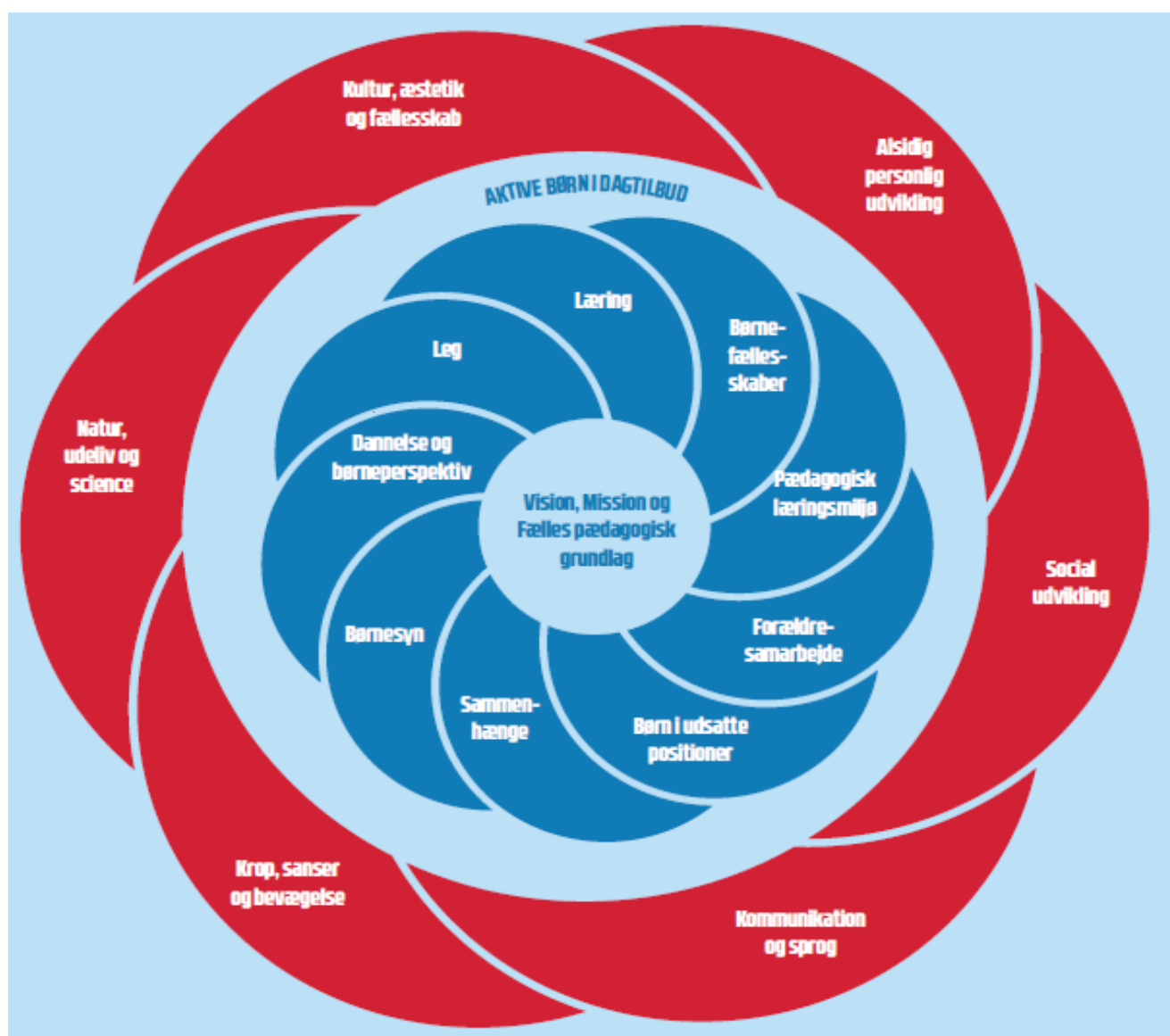

Pædagogisk læreplan for Østerdalen Gudbjerg Børnehus 2020-2022

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018*](#). Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

Vision, Mission og Fælles arbejdsgrundlag er den kommunale klangbund i Svendborg Kommunes dagtilbud. Den revideres, så den sammen med den styrkede pædagogiske læreplan fortsat giver en fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Svendborg Kommune er legen valgt som bærende element for at realisere og omsætte den styrkede pædagogiske læreplan i alle kommunale og selvejende dagtilbud. Arbejdet med Aktive Børn i dagtilbud, som er udarbejdet i Svendborg, sætter legen og fysiske aktiviteter i spil henover dagen.

Med midler fra ministeriet har alle ledere gennemført uddannelse i den styrkede pædagogiske læreplan og medarbejderne kompetenceudvikles i "Børns leg og eksperimenterende virksomhed".

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra ledelsen, børnehuse, dagplejen, de faglige organisationer samt konsulent fra forvaltningen har justeret ministeriets skabelon, så de erfaringer og den faglige viden, de kommunale og selvejende dagtilbuddene har arbejdet, med afspejles i skabelonen.

Dagtilbuddet Gudbjerg Børnehus

Vi er et af dagtilbuddet Østerdalens seks børnehuse.

Gudbjerg Børnehus er skønt og centralt beliggende i Gudbjerg. Stokkebækskolen afdeling Gudbjerg er vores nabo. Vi er et trygt, anerkendende og nærværende integreret børnehus med vuggestue og børnehave. Vi har egen bus og anvender den dagligt til ture.

Gudbjerg Børnehus er en skovbørnehave. Vi har vores "egen" skov som vi er meget glade for og prioriterer meget højt. Vi kører i skoven mandag til torsdag med børnehavebørnene og de ældste vuggestuebørn.

Der er planlagte voksenstyrede aktiviteter; men der er også plads til leg, leg med vand, udforske på egen hånd, save, hammer, eksperimenter og finde dyr. Vi er i skoven i alt slags vejr.

Vi lægger vægt på, at skabe et udviklende og godt børneliv for alle børn. Vi finder glæde i uderummet året rundt og er ude hver dag. Udelivet og naturen som læringsmiljø understøtter børnenes udvikling, sundhed samt trivsel. De nære oplevelser med udelivet understøtter og inspirerer børnene til, at anvende deres sanser, værdsætte naturen, årstider, dyrelivet samt kommunikere deres tanker og følelser. Naturen er et godt sted, hvor der er plads til leg, udfordre og eksperimenter. Der er højt til loftet. Der er plads omkring en.

Vi er medlem af Friluftsrådets grønne mærkningsordning "Grønne Spirer" for vuggestuer og børnehaver, der fokuserer på ude liv, natur og miljø og en grøn og sund hverdagskultur i institutioner.

Vi er et børnehus, der har fokus på bevægelse samt aktiviteter i uderummet, men vi anvender også vores inde faciliteter, hvor vi ligeledes har fokus på, at skabe nogle trivsel og udviklingskabende læringsmiljøer.

Vi prioriterer højt, at børnene møder et anerkendende, ressourceorienteret og genkendeligt miljø, der er med til at stimulerer og styrke børnenes trivsel og udvikling. Det er vigtigt for os, at alle børn oplever muligheder for individualitet samt mangfoldighed og at alle føler sig trygge og som en del af fællesskabet.

I Gudbjerg Børnehus anses et tæt samarbejde med forældre af stor betydning for, at skabe tryghed og sammenhæng i børnenes hverdag. Vi værdsætter den nære dialog med forældrene samt den mere overordnede dialog på forælder rådsmøder og til husrådsmøder.

Gudbjerg Børnehus er certificeret Gazelle Børnehus, hvor alle medarbejdere har gennemført kompetenceudvikling i Aktive Børn.

Vi arbejder ud fra den systemiske tænkning. Dette betyder, at vi ser på sammenhænge, helheder og samspil omkring barnet.

Dannelse er naturligt implementeret i vores dagligdag. Vi har i vores pædagogiske praksis fokus på relationer, fællesskabet, mødeøjeblikke, hvordan man er en god ven, sociale spilleregler samt lydhørhed, tillid og respekt for hinanden.

Vi har høj pædagogisk faglighed i alle vores aktiviteter samt vores dagligdag. Vi arbejder med afsæt i de styrkede pædagogiske læreplaner og tilrettelægger en udviklingsorienteret og stimulerende hverdag med fokus på leg og læring.

Vi arbejder ud fra et årshjul, hvor alle de seks læreplanstemaer er implementeret som et naturligt fundament for vores daglige pædagogiske virke.

Østerdalens Børnehuse består af: Gudbjerg Børnehus, Gudme Børnehus, Hesselager Børnehus, Oure Børnehus, Skårup Børnehus samt Thurø Børnehus. Østerdalens børnehuse ligger i lokalområder, hvor vi har et tæt og udviklende samarbejde med dagplejen og distriktsskolerne.

Østerdalen er den del af Cittaslow - det gode børneliv (æstetik, glæde, omsorg og kvalitet) leves gennem forpligtende fællesskaber og oplevelser i børnehøjde med særligt fokus på sundhed og udviklende læringsmiljøer.

Østerdalen vægter en åben, ligeværdig og involverende dialog i samarbejdet omkring børnene, hvor vækstmodellen ofte anvendes. Vi arbejder styrkebaseret og hjælper hinanden med at kvalificerer hinandens læringsmiljøer, såvel i det enkelte børnehus samt på tværs af børnehuse.

Østerdalen har fokus på trivsel for alle og vi tager udgangspunkt i såvel barnets samt børnegruppens perspektiv og nærmeste udviklingszone, og arbejder bevidst på at organiserer og justerer den pædagogiske praksis og læringsmiljøet ude som inde. Alle børn skal opleve, at barndommen har værdi i sig selv og at de er en del af forskellige børnefællesskaber i forskellige læringsmiljøer med nærværende legende voksne. Vi forholder os reflekterende til egen og kollegaers pædagogiske praksis.

Fælles for alle børnehuse er:

- Forældre skriver ca. tider på Børneintra, og fra 2021 i Aula, i forhold til hvornår barnet kommer og går.
  - Det giver os mulighed for at bruge vores ressourcer bevidst og tilrettelægge den bedst mulige dag for alle børn.
- Børnene bliver taget imod af en voksen, og den voksne tager ansvar for at hjælpe barnet i gang.
- Vi bruger ikke ude sko inde – da børnene leger på gulvet.
- Mulighed for morgenmad mellem kl. 6.30 og kl. 7 – tilmelding til morgenmaden.
- Vi åbner/lukker på så mange stuer som normeringen tillader.
- Struktur og forudsigelighed, hvor børnene i tidsrum på dagen er i mindre lege og læringsgrupper.
- Børnene spiser i mindre grupper med en nærværende voksen.
- Siesta, hvor børnene hviler sig. Der lyttes til forskellig slags musik eller historier.
- Udelivet har en stor plads – alle børnehuse er en del af Grønne Spirer. Udelivet og bevægelse har et særligt fokus, hvor læringsmiljøet ofte også her er delt i mindre legegrupper.
- Vi har det legetøj fremme, som giver mening i forhold til børnenes lege og i forhold til det aktuelle læringsmiljø.
- Vi vægter samarbejde med forældre højt i modtagelsen og afleveringen.
- Forældresamarbejde starter med opstartssamtaler i vuggestue, opstartssamtaler i huset inden børnehaven starter, overlevering fra vuggestue til børnehaven og videre til skolen, hvis der er brug for det.
- Der er ikke to børnehuse i Østerdalen, der er ens – men vi arbejder alle for børnenes trivsel, læring, sundhed, udvikling og dannelse

Medarbejderne i kommunale og selvejende dagtilbud har i forløbet ”Børns leg og eksperimenterende virksomhed” arbejdet med de fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske personale i Gudbjerg Børnehus er bevidste om de læringsmuligheder, der er i det pædagogiske læringsmiljø. Herunder er eksempelvis indretning af det fysiske læringsrum, et af de miljøer, hvor vi inddrager børneperspektivet i vores praksis. Det pædagogiske læringsmiljø er indrettet således, at børnenes læring, trivsel og udvikling fremmes. Børnene har i de fysiske omgivelser mulighed for at bruge kroppen samt udfordre, deres sanser og motorik. Legetøjet er placeret i anvendelig børnehøjde og der er forskellige læringsmiljøer, der tilgodeser det enkelte barns behov for ro og fordybelse, aktiv leg samt rum til legefællesskaber med andre børn. Vi er meget opmærksomme på, at anvende sprog i hverdagen. Vi sætter ord på både børnenes og egne handlinger. Vi finder rutiner i hverdagen værdiskabende for børns udvikling og trivsel.

Vuggestuen:

- En stor del af hverdagen består af rutiner som måltider, bleskift, oprydning, sanglege, påklædning osv.
- Der er løbende mulighed for at tilpasse krav og forventninger til aktuel nærmeste udviklingszone
- Forudsigelighed, genkendelighed, gentagelser skaber tryghed, overblik og trivsel for børn
- Rutinesituationer er gode til at understøtte børns selvhjulpenhed som ved af og påklædning, selv smøre mad o.l.

Vi tager på ture ud af huset. Det kan være ud i naturen eller på besøg ved dagplejen. Vi er ude og handle ugentligt, hvor børnene er en del af en almen hverdagssituation. Det pædagogiske personale er opmærksomme på, at børnene oplever, at de medvirker og har medindflydelse på dagligdagen og dennes aktiviteter.

Børnehaven:

Vi tilstræber, at der i det pædagogiske læringsmiljø arbejdes målrettet med fremmelse af børns læring, udvikling, dannelse og trivsel.

Læringsmiljøerne skal inspirere børnene til at deltage og derved udvikle sig.

- Vi har kontinuerligt fokus på, hvordan vores pædagogiske praksis kan rammesættes for at tilbyde børnene bedst mulige betingelser for deres udvikling og trivsel. Vi har i fællesskab etableret en praksis, der inddrager børnenes perspektiv og deltagelse både i de daglige rutiner som eksempelvis støtte til selvhjulpenhed ift. påklædning, frokost, oprydning, de voksen-initierede aktiviteter og de spontane aktiviteter. Vi er opmærksomme på, understøtte børnene i, at kunne sige til og fra i nye samt velkendte sammenhænge.
- Vi har stor fokus på det sproglige miljø i børnehuset og kobler kommunikation på tanker og handlinger i samspillet med børnene. Vi vægter, at medinddrage børnene i egen læring via dialog. Vi prioriterer højt, at børnene møder et anerkendende, ressourceorienteret og genkendeligt miljø, der er med til at stimulere og styrke deres trivsel og udvikling. Det er vigtigt for os, at alle børn oplever muligheder for individualitet samt mangfoldighed og at alle føler sig trygge og som en del af fællesskabet.
- Dannelse er naturligt implementeret i vores pædagogiske læringsmiljø. Vi har i vores praksis fokus på relationer, fællesskabet, mødeøjeblikke, hvordan man er en god ven, sociale spilleregler samt lydhørhed, tillid og respekt for hinanden.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Følgende er gældende for både vuggestuen samt børnehaven:

I Gudbjerg Børnehus anses et tæt samarbejde med forældre af stor betydning for, at skabe tryghed og sammenhæng i børnenes hverdag. Vi værdsætter den nære dialog med forældrene samt den mere overordnede dialog på forælder rådsmøder og til husrådsmøder.

- Vi samarbejder på flere plan med forældre, herunder samtaler i hente/ bringesituationer, forældremøder, forældrekafe, husråd, forældrebestyrelse, fælles arrangementer samt gennem Børneintra og telefon mm.
- Vi er optaget af, at styrke samarbejdet yderligere for at skabe endnu bedre samarbejde om børnenes trivsel og læring. Vi arbejder i udarbejdelse af strukturer for samtaler, herunder overgangssamtaler, trivselssamtaler samt i nyhedsbreve og jævnlige opdateringer på Børneintra.
- Vi har årlige samtaler, der er baseret på trivselsværktøjet ”Fokus” elektroniske vurderingsskemaer. Ved behov er der mulighed for yderligere individuelle samtaler om det enkelte barns udvikling og trivsel.
- Vi er kontinuerligt opmærksomme på, at have fokus på børnenes udvikling og læring og hvordan vi i samarbejde med forældre bedst muligt kan understøtte og fremme denne. Dette kunne

eksempelvis være, hvordan vi støtter barnets udvikling i kommunikation og sprog ved højtlesning og sanglege.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle 0-6årige børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere.

Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistrivsel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- *Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling*
  - *Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med*
  - *Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.*
  - *Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe*
  - *Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer*
-

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårsSFO og efterfølgende bro til skolen. ForårsSFO arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Børnehaven:

I Gudbjerg Børnehus har vi fokus på overgangen til ForårsSfo og hvordan vi skaber sammenhæng for de ældste børn i børnehuset via et veltilrettelagt pædagogisk læringsmiljø. Vi støtter børnene til, at de har mod på nye udfordringer. Herunder understøtte deres lyst og evne til at indgå i nye børnefællesskaber samt motiverer dem til ny læring. Vi er optaget af, at børnene introduceres til bogstaver, tal, mønstre osv.

Vi tager i vores arbejde for at skabe sammenhæng udgangspunkt i de nye styrkede læreplaner og arbejder på tværs af børnehuse. Overgangen til ForårsSfo planlægges i et år før overgangen, hvor vi påbegynder arbejdet med etablering af et skoleunderstøttende pædagogisk læringsmiljø både i det enkelte børnehus samt i samarbejdet med de andre børnehuse.

Vi er i Gudbjerg Børnehus optaget af, at der i det pædagogiske læringsmiljø i overgangen er en genkendelig, velkendt og tryk struktur, der understøtter, at de kommende forårssfo børn er bedst muligt forberedt på at begynde i forårssfo.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har etableret et samarbejde med nærliggende plejecenter i Gudbjerg, hvor vi skiftevis har planlagt fælles aktiviteter som eksempelvis fastelavn, hvor Børnehuset har inviteret til deltagelse i fastelavnssfest. Dette med afsæt i vores ønske om, at skabe forståelse for, at der findes flere former for fællesskaber.

Vi benytter os af det nærliggende bibliotek i Gudme, der fremviser teater og spændende bogtilbud.

I vuggestuen samarbejder vi med de lokale dagplejere i Gudbjerg og er skiftevis på besøg ved dem og de er ved os.

Vi arbejder tæt sammen med Stokkebækskolen afdeling Gudbjerg i forbindelse med overgangen fra børnehave til forårssfo. Vi er åben overfor al samarbejde med de nærliggende skoler, friskoler og har blandt andet været på Oure Friskole for at se teater.

Vi modtager gerne erhvervspraktikanter fra de nærliggende skoler og er også åben overfor andre aftaler om samarbejde.

Vi arbejder på, at videreføre eksisterende samarbejde med Gudbjerg Kirke til jul, påske oa.

Vi er opmærksomme på, at anvende lokalområdets indkøbsfaciliteter, herunder dagligvarer og specialforretninger. Vi har frivillige fra lokalområdet, der har ugentlig gang i Børnehuset.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Gudbjerg Børnehus har vi fokus på følgende:

Det fysiske og æstetiske børnemiljø:

- Vi er opmærksomme på, at indrette vores rum så de fremstår som inspirerende og stimulerende pædagogiske læringsmiljøer for børnene.
- Vi har for nyligt fået malet vores vægge i nogle af rummene og vi planlægger, at sørge for op-hæng, der muliggør løbende udstillinger med børnenes billeder, produktioner og dokumentation af temaer
- Vi har fokus på udluftning, et hensigtsmæssigt lydniveau samt behagelig og anvendelige lyskilder.
- Vores møbler er fleksible i deres anvendelighed bla. fordi de er på hjul eller ophængt på væg.

- Der er en kendt struktur og funktion for alle rum i Børnehuset som alle børn hurtigt får kendskab til. Vi oplever, at genkendeligheden skaber tryghed for børnene og rummenes forskelligeartede funktioner gør, at der er plads til både leg i fordybelse samt mere fysisk udfordrende lege.

Det psykiske børnemiljø:

- Vi voksne er opmærksomme på/- og tager ansvar for, at samspillet mellem børn og voksne karakteriseres ved at være respektfuld, nærværende og anerkendende.
- Vi arbejder med opdeling i små børnegrupper efter behov. Dette med afsæt i, at skabe mulighed for børn, at kunne navigere og agere i mindre grupper som i store samt sikrer, at alle børn oplever sig set, hørt og forstået i hhv børnefællesskaber samt i relationen til en voksen.
- Vi inddrager løbende børneperspektivet via dialogens vej, hvor vi forholder os til børnenes ønsker til og fortællinger om deres tanker, hverdag, venskaber og ønsker

---

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

Vi har i Gudbjerg Børnehus stor fokus på, børnenes alsidig personlige udvikling. Vi er meget opmærksomme på, at alle børn oplever sig set, hørt, opmuntret og guidet videre, når de skal udforske deres omverden og være deltagere i forskellige samspil og aktiviteter. Vi er bevidste om betydningen af, at børnene oplever sig anerkendt, respekteret samt værdsat af betydningsfulde voksne.

Vi tilpasser løbende vores læringsmiljøer i huset ud fra hvilke aktuelle behov vores børnegrupper har. Der er i hele huset fokus på genkendelighed i struktur og rutinesituationer samt gentagelser.

Vuggestuen:

- Vi deler børnene i små børnefællesskaber, så børnene får erfaring med at indgå i, høre til og navigere i sociale fællesskaber
- Vi støtter barnet i, at sætte grænser samt sige fra både verbalt og nonverbalt idet vi guider og vejleder barnet kontinuerligt i samspillet med andre.

Børnehaven:

- Vi er opmærksomme på det enkelte barn, hvordan de hver især har det. Vi hjælper børnene med at navigere rundt i deres følelser, støtter dem i at sætte grænser, sige fra og få løst eventuelle konflikter på en hensigtsmæssig måde. Anerkende dem, når de hjælper eller trøster en ven o.l.
- Vi bestræber os på, at gøre dagen overskuelig med faste rutiner og har dagen igennem fokus på gentagelser og tid til fordybelse.
- Børnene støttes i, at være – samt blive selvhjulpne. Herunder af og påklædning samt toiletbesøg o.l.
- Vi har organiseret os således, at børnene har mulighed for, at eksperimentere, øve og afprøver sig selv på forskellig vis. Vi har eksempelvis forskellige legemiljøer rundt i huset, hvor børnene

kan gå på opdagelse og udfordre deres fantasi. Herunder tegnehjørne, læsegangen, kreativt værksted, træværksted på legeplads og værksted i skoven.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Vores perspektiv er, at vi skal behandle børn forskelligt for at behandle dem ens.

Vi er meget opmærksomme på, at styrke samt udvikle børnenes evne og lyst til at indgå i sociale fællesskaber. Vi har fokus på, at børnene oplever, at få gode erfaringer med, at indgå i sociale fællesskaber/ relationer med andre. Dette medvirker til, at børnene udvikler forståelse for andre og hvordan man agerer i et socialt samspil. Gennem sociale fællesskaber udvikles relationer til andre samt forståelse af sig selv

Vuggestuen:

- Vi hjælper børnene til, at få gode erfaringer med, at vente på tur, indgå i sociale relationer samt bidrage til legen.
- Vi har ind tænkt det fysiske læringsmiljø således, at den understøtter børnenes lyst til at lege og udforske de forskelligartede legemiljøer.
- Den voksne er tydelig og guidende i det sociale samspil. Vi er opmærksomme på, samt anerkender betydningen af relationen mellem barnet og den voksne.

Børnehaven:

- Vi guider børnene verbalt og nonverbalt og understøtter dem i deres deltagelse i sociale samspil og skabelse af relationer.
  - Vi anvender legen samt læringsmiljøet til at skabe og styrke relationer.
- 1.
- Vi har ture til skoven samt andre ture ud af huset, der er med til at styrke fællesskabet.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Den 1. august 2016 blev det politisk besluttet, at alle 3-årige skal sprogvurderes. Afhængigt af resultatet arbejdes der, ud over den generelle sprogingdsats, med sproglige handleplaner for at styrke barnets sprog yderligere. .

Sprog er en forudsætning for at kunne udtrykke sig og kommunikere med andre. Hvordan vi arbejder med sprog i dagligdagen er derfor rigtig vigtig i forhold til børnenes sociale og personlige udvikling.

I Gudbjerg Børnehus har vi skabt et pædagogisk læringsmiljø i dagligdagen, hvor kommunikation og sproget understøttes og fremmes, i samspillet mellem børn og voksne. Vi har fokus på styrkelsen af børnenes kommunikative og sproglige interaktioner og vi er bevidste om, at vi er sproglige rollemodeller for børnene.

Vi taler kontinuerligt med børnene i forbindelse med rutine situationer samt aktiviteter. Vi er opmærksomme på, at styrke børnenes mulighed for sproglig læring, herunder ved at præsentere dem

for ny viden ved højtlesning, bogstaver, kigge i bøger mm.

I vuggestue og børnehave er vi bevidste om, at ord skaber virkelighed og forståelse for sig selv og hinanden. Personalet sætter ord på det der sker i hverdagen omkring barnet i de daglige rutiner og i børnenes lege.

Vi vægter højt det tværfaglige samarbejde med henholdsvis tale/ høre konsulenter samt fra Interkulturel team. Den faglige kompetence anvendes med udgangspunkt i, at styrke børnenes sprog på alle områder.

Vuggestuen:

- Vi har hver dag fælles samling, hvor vi tæller, synger og understøtter med fagter.
- Vi er opmærksomme på, at sætte ord på oplevelser, handlinger samt fysiske miljøer.
- Vi benævner gentagne gange forskellige ting. Eks. I spisesituationer: ” Se, du har pølsemed med og hvad mon der er i den lille bøtte”.

Børnehaven:

- Vi holder dagligt samling, hvor vi synger, læser, fortæller om oplevelser.
- Vi guider børnene verbalt i børnefællesskaberne – Eksempelvis ved samlinger, hvor børnene lærer, at vente på tur samt fortælle andre om egne oplevelser.
- Vi har fokus på, at alle børn får taletid samt inddrage dem aktivt i samtaler, hvor vi er opmærksomme på at stille ”åbne spørgsmål”.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

Aktive børn i dagtilbud – sundere, gladere og klogere børn! Er igangsat af Svendborg Kommune for at give børnene endnu mere leg, bevægelse og motorisk udvikling. Alle medarbejdere er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og busene og dagplejegrupperne er certificeret til at være GazelleBørnehus eller GazelleDagpleje, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

I Gudbjerg Børnehus lægger vi stor værdi i at lave aktiviteter, hvor børnene skal bruge kroppen. Vi lægger vægt på at alle kommer igennem øvelser/opgaver/aktiviteter (med et øje for den enkeltes muligheder) hvor man lærer at mærke sig selv, hvor man bliver udfordret og samtidig udvikler en glæde ved bevægelse. Vi fokuserer på både lærings og lege aktiviteter, hvor man både får pulsen op, aktiviteter der styrker balance og motorik og aktiviteter hvor man lærer at slappe af mærke sig selv, sin vejtrækning og kroppen. Vi bruger naturen, skoven, legeplads, institutionens rum og nærområdet som læringsmiljø. Gennem aktiviteter og leg udvikler børnene både deres fysik, selvforståelse, selv-værd og deres kognitive parathed.

Vuggestuen:

- Vi skaber miljøer, hvor barnet kan styrke og udfordre sin grov og finmotoriske udvikling samt anvende deres sanser. Vi bruger blandt andet legepladsen dagligt. Legepladsen er anlagt i forskellige niveauer og med forskelligt underlag, der styrker og udfordrer motorik og balance. Børnene kan kravle, løbe, gyng, cykle, spille musik på udendørsinstrumenter og meget andet.
- Vi er opmærksomme på, at børnene bevidstgøres om deres sanser. Eksempelvis kan nævnes, at vi italesætter løbende, hvad der kan se, duftes, høres, mærkes i omgivelserne.

Børnehaven:

- Vi er et Gazellehus og har megen fokus på fysiske aktiviteter hver dag. Hvad enten det er i vores skov, hvor vi udfordrer børnenes udholdenhed, balance og styrker, når vi færdes i det bakkede terræn eller når vi er på vores legeplads, hvor vi udover at have fokus på børnenes bevægelser også er opmærksomme på, at opfordrer og understøtte børnene til at udforske og prøve kræfter med at klatre i træer, cykle, anvende træværkstedet o.a.
- Vi skaber rum og plads til pauser og fordybende aktiviteter som massage, yoga, historielytning. Vi tager afsæt i, at for os er læring ikke kun noget der foregår ved aktiviteter; men også når man er mere passiv og giver læring mulighed for at konsoliderer sig.
- Vi er meget opmærksomme på, at implementere det pædagogiske arbejde med børnenes sanser på en naturlig måde. Se, føle og høresanserne er eksempelvis vigtige elementer *også* for den sociale og sproglige udvikling, da sociale relationer ofte indebærer, at man kan se, føle, lytte til eller røre hinanden.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

I Gudbjerg Børnehus ser vi naturen som et naturligt lærings og legerum, hvor børnene og vi har en udtømmelig kilde til at drage sig erfaringer, undres, lege og lære på samme tid.

Vi lægger vægt på at følge børnenes undren, nysgerrighed og interesse og støtte deres egne initiativer. Vi gør meget ud af at skabe små læringsrum i naturen, hvor større eller mindre grupper kan lege, lære sammen og samtidig vise og opdage styrker der er med til at styrke relationer og deres personlige og sociale udvikling.

Vi ser uderummet som et perfekt sted at arbejde med alle de 6 læreplanstemaer. Vi har i vores “planlagte” aktiviteter altid fokus på de 4 årstider. Det er vigtigt for børnene at de lærer at mærke sig selv, kulde, varme og selv kunne handle derefter. Vi har i vores arbejde blandt andet fokus på følgende:

Vuggestuen:

- Vi er på ture i nærmiljøet. Vi går eksempelvis op til Gudbjerglundområdet, kirken, hen til marker med dyr. De ældste vuggestuebørn er med til børnehusets skovområde sammen med børnehaven, når der er mulighed for dette.
- Børnene er med til at lave bål, så og plante blomster, være ude i sol, skygge blæst og regn- være med til, at høre, se, lugte, føle naturen.

Børnehaven:

- Børnene skal have mulighed for at eksperimentere og undre sig. Blandt andet ved, at de introduceres til/for dyr, planter, de 4 årstider, naturfænomener.

- Børnene introduceres for bæredygtighed, lærer ansvar for naturen. Børnene skal føle ansvar, ejerskab, lære at rydde op efter dem selv, herunder deltagelse i affaldsindsamling.
- Børnene lærer at bruge deres sanser samt udfordres fysisk. Vi ønsker for børnene, at de finder glæde samt fællesskab ved at færdes i naturen.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Musik til SVEND – musik i dagtilbud. Svendborg byråd har fra 1. januar 2016 valgt at alle børn i 0-5 års alderen tilbydes musik i Svendborgs dagtilbud. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder. Derudover er musik sjov og glæde, og har, som vi alle ved, en kæmpe værdi i sig selv.

Det pædagogiske personale i Gudbjerg Børnehus skaber et læringsmiljø i dagligdagen, der formidler glæde ved æstetiske, fællesskabsfremmende samt kulturelle oplevelser. Vi vil være foran, bagved og ved siden af barnet for at sikre, at alle børn føler sig ligeværdige i fællesskabet. Vi vil præsentere børnene for læringsmiljøer, hvor de kan få lov til at udtrykke sig på forskellige måder. Børn skal have mulighed for at udvikle og stimulere deres fantasi og nysgerrighed samt få viden om egne og andres traditioner.

Vuggestuen:

- Vi introducere børnene til at gå på opdagelse i forskellige materialer, maling, ansigtsmaling, klippe med saks, papir og farver.

- Vi kigger i og læser højt for børnene. Børnene har også adgang til billede og pegebøger de selv kan vælge.
- Vi lytter til musik og danser, bruger rytmer og sanglege.
- Vi fejrer fødselsdage og prioritere inddragelse og vedligeholdelse af danske traditioner i vores pædagogiske arbejde.

Børnehaven:

- Vi vægter højt danske traditioner og normer. Vi afholder nytårskur, fastelavn, påskefrokost, Sankt Hansfest, halloween, juletræsfest, julefrokost sammen med børnene. Vi motiverer og inspirerer børnene til at kunne genkende og glædes ved traditionerne ved, at have fokus på den særlige tid, herunder ved hjælp af tilpassede aktiviteter som eksempelvis klippe fastelavnskatte, lave fastelavnsris, male julenisser og meget andet.
- Vi inviterer gerne nærmiljøet til deltagelse i årets traditioner som eksempelvis fastelavn, juletræsfest, blomstens dag med bedsteforældre o.l.
- Vi har et samarbejde med biblioteket, der blandt andet, har været ude og udøve højtlesning på legepladsen.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksisen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber – sammen med interne og eksterne samarbejdspartnere.

Vi arbejder på, at skabe en evalueringskultur, som kontinuerligt vil være med til at kvalificere og udvikle vores pædagogiske praksis.

Vi vil arbejde med at skabe en systematisk og let anvendelig evalueringskultur, hvor vi vil opmærksomme på børnemiljøet og læringsmiljøet som helhed samt det enkelte barns perspektiv. Vi forventer, at anvende dele fra aktionslæringsmetoden, SMTT, Vækstmodellen samt blive inspireret af EVA materiale omhandlende evaluering i dagtilbud.

Da dette er en dynamisk proces, har vi løbende sparring af vores praksis og kan derfor tilpasse den pædagogiske tilgang samt læringsmiljøet efter behov for at fremme størst mulig trivsel og udvikling for børnene.

Pædagogiske tiltag og indsatser med børnene og børnegruppen evalueres og justeres ved månedlige personalemøder, ugentlige teammøder og minimøder ad hoc. Her er der skabt mulighed for, at det pædagogiske personale kan sparre og videreudvikle pædagogiske perspektiver og tilgange i børnehushets praksis.

Der er mulighed for at eksternt sparring og refleksion hos ressourcepersoner og ved vores tværfaglige samarbejdspartnere. Dette er eksempelvis fremskudt socialrådgiver, PPR Personale, Sundhedsplejerske o.l.

Hvordan dokumenterer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at bruge forskellige tilgange og metoder, der løbende kan dokumentere arbejdet og sammenhængen.

Vi har udarbejdet et årshjul, der sikrer naturlig implementering af de forskellige læreplanstemaer samt medvirker til at skabe overordnet sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål.

Vi har en høj grad af skriftlighed og dokumenterer undervejs. Dette både på Børneintra samt til egen brug og evaluering. Vi tilstræber, at udarbejde/ offentliggøre løbende dokumentation på vores praksis, der er overskuelig, forståelig for både forældre, andre samarbejdspartnere samt medarbejdere.

Supplerende er det således, at ved der udarbejdes individuelle vurderinger af børnene i Hjernen & Hjerteret samt sprogtests skabes der data, som ligeledes kan give anledning til udforske vores praksis. Eksempelvis, hvis der er en del børn, der scorer lavt indenfor sprogområdet så kan vi tilpasse vores praksis således, at denne understøtter diverse indsatser ad hoc.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Arbejdet med at beskrive en fælles tilgang til evaluering af den pædagogiske læreplan vil blive sat i proces i efteråret 2020 startende med halv lederdag d. 27. oktober 2020, hvor den samlede ledelse på dagtilbudsområdet arbejder med, hvordan vi foretager evaluering mindst hvert andet år i kommunale og selvejende dagtilbud i Svendborg Kommune.
